

**BOUWSTENEN
VOOR DE
TOEKOMST**

JAARVERSLAG 2022

**ELECTORALE RAAD
KONSEHO SUPREMO ELEKTORAL**

Uitgave en redactie

Electoral Raad/Konseho Supremo Elektoral

Contact

Secretariaat Electoral Raad

- WTC-Unit TM. II. 16-18
Piscaderabaai z/n
- +5999 4621075
- www.kse.cw
- info@kse.cw

Fotografie

Electoral Raad

Willemstad, Curaçao

30 Maart, 2023

De Electoral Raad maakt dit jaarverslag op basis van artikel 23 lid 1 van de Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral. Het jaarverslag wordt aangeboden aan de minister van Bestuur Planning en Dienstverlening van Curaçao.

INHOUD

VOORWOORD	5
OVER ONS	7
1.1 ONZE TAKEN	7
1.2 ONZE VISIE.....	7
1.3 ONZE MISSIE.....	8
1.4 ONZE SAMENSTELLING.....	8
1.5 DE RAAD	9
1.6 HET SECRETARIAAT	10
1.7 DE BENOEMINGSCOMMISSIE.....	11
HET TWEEDE JAAR	12
2.1 IN EEN OOGOPSLAG	12
2.2 BENOEMING TIJDELIJKE LEDEN	13
2.3 PROFIEL LEDEN.....	13
2.4 AFSCHEID VAN 2 PIONIERS.....	14
2.5 RELATIE MET MINISTER VAN BPD	16
2.6 BIJZONDERHEDEN.....	17
2.7 CONTACTEN.....	18
VOORUITBLIK	19
FINANCIËEL VERSLAG	20

VOORWOORD

Voor de Electorale Raad is 2022 een jaar geweest dat gekenmerkt wordt als de organisatie inrichten: de bouwstenen inzetten voor de toekomst.

Nadat we de verkiezingen in 2021 hadden georganiseerd, hebben we ons in 2022 gemobiliseerd om de Raad in te richten. Als zelfstandig bij landsverordening ingesteld bestuursorgaan kijkt de Raad terug op het jaar 2022 waarin intensief en op constructieve wijze is gewerkt aan de inrichting van de Raad. Dat proces is nog niet afgerond. We zitten nog steeds in een fase waarin nog veel gedaan moet worden op zowel beleidsmatig als organisatorisch gebied om de Raad op niveau te kunnen laten functioneren c.q. volwaardig operationeel te doen zijn. In 2023 zal op dat pad worden doorgegaan.

De kwaliteit van het functioneren van de Raad heeft een directe relatie met de verkiezingen van de leden van de Staten van Curaçao en meer in het algemeen met de democratie van ons land. Een toereikend geëquipeerde organisatie van de Raad is een belangrijke voorwaarde voor een onafhankelijk, onpartijdig en integer functioneren van de Raad en daarmee voor het vertrouwen in de kwaliteit van het verkiezingsproces en de betrouwbaarheid van de verkiezingsuitslag. Om in deze samenleving een respectvolle plaats te verkrijgen en behouden, zal de Raad tijdig en zelfstandig over toereikende middelen moeten kunnen beschikken. Zonder dat, kan de Raad niet optimaal haar verantwoordelijkheid dragen.

Zowel in 2021 als in 2022 heeft de Raad pas in het laatste kwartaal van het desbetreffende jaar de beschikking gekregen over het eigen budget voor dat jaar. Daardoor zag de Raad zich voor grote financiële uitdagingen geplaatst. Dat heeft het functioneren van de Raad c.q. het Secretariaat in belangrijke mate belemmerd.

In het verleden waren de werkzaamheden van het toenmalige Hoofdstembureau beperkt tot alleen de organisatie van verkiezingen met vooral gebruikmaking van vrijwilligers en ambtenaren. De doelstelling en taken van de Electorale Raad zijn echter niet alleen gericht op het om de zoveel tijd organiseren van verkiezingen. De werkzaamheden van de Raad zijn doorlopend van aard. Onder meer is de Raad, naast het organiseren van verkiezingen, tevens belast met taken op het gebied van de financiering van politieke groeperingen. De Raad treedt ook op als adviseur en als kennis- en informatieplatform over kiesrecht en verkiezingen voor de Regering, het Parlement, politieke partijen, kiezers en de media. Deze belangrijke uitbreiding van onze werkzaamheden is nog niet voldoende bekend en behoeft de nodige aandacht bij alle stakeholders.

Een wisseling van de wacht in het vierde kwartaal van 2022, heeft ook een niet te verwaarlozen verandering in de samenstelling van de Raad met zich meegebracht. Twee raadsleden, te weten de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter, hebben afstand moeten nemen van hun lidmaatschap waardoor de bezetting van de Raad met ingang van 10 oktober 2022, tot vier leden is teruggebracht. De benoemingscommissie zoals vermeld in de landsverordening is intussen geformaliseerd en gestart met hun taken. Profielschetsen van de leden van de Raad zijn inmiddels beschreven maar het wettelijke traject verliep moeizaam. Al bij al, een jaar vol uitdagingen.

De Electorale Raad blijft ook na de officiële start een organisatie in ontwikkeling. De eerste jaren zullen zich immers kenmerken door vele en snelle veranderingen die horen bij de pioniersfase van de meeste nieuwe organisaties. Echter we zijn positief gestemd over de toekomst. 2023 zal in het teken staan van verdere opbouw van de Electorale Raad. We kijken ernaar uit om te blijven samenwerken met onze stakeholders om ervoor te zorgen dat al onze taken effectief kunnen worden uitgevoerd.

Dhr. Antmar J.R. Kranwinkel
Voorzitter Electorale Raad

Dhr. Theo M.J. Caris
Plv. Voorzitter Electorale Raad

Mw. Sheryl A. Losiabaar
Secretaris Electorale Raad

OVER ONS

De Electorale Raad is het bij landsverordening (PB 2020 no 111) ingesteld onafhankelijke orgaan dat verkiezingen en referenda op Curaçao organiseert en de uitslag hiervan vaststelt. We werken bestendig aan het bevorderen van het vertrouwen van het publiek in het democratische proces en het waarborgen van de integriteit ervan.

1.1 ONZE TAKEN

De Electorale Raad heeft conform vorengenoemde landsverordening de volgende taken:

1. De Raad is belast met de uitvoering van:
 - a) De verkiezing van de Staten in overeenstemming met het bij of krachtens het Kiesreglement Curaçao bepaalde, alsmede de publieke voorlichting hieromtrent;
 - b) De Landsverordening financiën politieke groeperingen;
 - c) Het raadplegend referendum, indien het geval, zoals geregeld bij de desbetreffende landsverordening.
2. De Raad adviseert, gevraagd en ongevraagd, de minister en de Staten bij uitvoeringstechnische aangelegenheden van wettelijke regelingen die betrekking hebben op:
 - a) Het kiesrecht en kiesstelsel;
 - b) Het raadplegend referendum;
 - c) De verkiezing van de leden van de Staten.
3. De Raad communiceert onafhankelijk van de regering en de Staten met de burger over de uitvoering van zijn taken.

1.2 ONZE VISIE

De visie geeft aan waar de Electorale Raad voor gaat. Het is ons beeld van een succesvolle toekomst gericht op het jaar 2030 en vormt de drijfveer voor ons bestaan.

De Electorale Raad is het toonaangevende kiesorgaan van het Caribisch gebied door op kwalitatief hoogwaardige, onpartijdige en transparante wijze invulling te geven aan de organisatie en het beheer van verkiezingsprocessen, versterking van ons kieswet en de democratie voor de Curaçaose gemeenschap.

1.3 ONZE MISSIE

De missie beschrijft de kern van waar de Electorale Raad voor staat, ons bestaansrecht.

De Electorale Raad is er om de onafhankelijkheid, onpartijdigheid en transparantie van het verkiezingsproces te garanderen en om de integriteit en betrouwbaarheid van onze democratie te versterken en te waarborgen door een professionele organisatie die op transparante, efficiënte en effectieve manier de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van haar taken uitoefent.

1.4 ONZE SAMENSTELLING

De Raad bestaat uit zeven leden, onder wie de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter. In 2022 bestond de Raad uit de volgende leden.

Raymond Römer, Voorzitter, van 1 januari tot en met 10 oktober 2022.

Charles do Rego, Plaatsvervangend voorzitter, van 1 januari tot en met 10 oktober 2022.

Anthmar Kranwinkel, Lid, van 1 januari tot en met 10 oktober en Tijdelijke voorzitter van 11 oktober tot en met 31 december 2022.

Theo Caris, Lid, van 1 januari tot en met 10 oktober en Tijdelijke plaatsvervangend voorzitter van 11 oktober tot en met 31 december 2022.

Edward Panneflek, Lid, van 1 januari tot en met 31 december 2022.

Marguerite Britt-Hatma, Lid, van 1 januari tot en met 31 december 2022.

Sheryl Losiabaar, Lid, van 1 januari tot en met 31 januari 2022 en Interim Secretaris van 1 februari tot en met 31 december 2022.

Van 1 januari tot 31 januari bestond de Raad uit 7 leden. Van 1 februari tot 10 oktober bestond de Raad uit 6 leden. Van 11 oktober tot 31 december bestond de Raad uit 4 leden.

1.5 DE RAAD

In 2022 heeft de Raad zeven (7) keer virtueel en dertien (13) keer fysiek vergaderd met een aanwezigheidspercentage van negentig procent (90%). De vergaderingen werden in de regel voorgezeten door de voorzitter van de Electorale Raad.

In 2021 heeft de Electorale Raad prioriteit moeten geven aan de organisatie en de vaststelling van de uitslag van de voor 19 maart 2021 uitgeschreven verkiezing van de Staten. De Covid-pandemie plaatste niet alleen de organisatie van die verkiezing voor extra uitdagingen, maar ook de overige werkzaamheden van de Raad in dat jaar. Gedurende 2022, heeft de Raad gewerkt aan de verdere afronding van de in 2021 gehouden verkiezing en de inrichting van de eigen organisatie (op personeel, financieel en organisatorische vlak). In die periode heeft de toenmalige secretaris van de Raad gebruik gemaakt van de VVU-regeling en moest in diens opvolging worden voorzien.

Als zelfstandig bij landsverordening ingesteld bestuursorgaan kijkt de Raad terug op het jaar 2022 waarin intensief en op constructieve wijze is gewerkt aan de inrichting van de Raad. Een jaar dat staat in het teken van de organisatie inrichten en op orde zetten. Dat proces is nog niet afgerond. We zitten nog steeds in de beginfase en er moet nog veel gedaan worden op zowel beleidsmatig als organisatorisch gebied om de Raad op het gewenste niveau te kunnen laten functioneren c.q. volwaardig operationeel te doen zijn. Dit bracht de nodige spanning met zich mee gezien het feit dat een degelijk orgaan opgezet moet worden. Een orgaan met de nodige expertise, organisatievermogen en daadkracht en vooral één die bemenst is met integere personen die gedragen kunnen worden door de gemeenschap.

De contouren van de Electorale Raad zijn in de Landsverordening Konseho Supremo Elektoral beschreven, echter signalen van tekortkomingen in de uitvoering van die landsverordening heeft al tot tal van vragen geleid, bijvoorbeeld over de toereikendheid van het budget voor de bemensing van het Secretariaat en of het proces voor het benoemen van leden van de Raad niet te zwaar is opgezet. Het behoeft geen verwondering te wekken dat een eerste toepassing van een wet in de praktijk schoonheidsfoutjes aan het licht brengt. Ook bij de Landsverordening Konseho Supremo Elektoral is dat het geval.

De landsverordening van de Electorale Raad voorziet in een benoemingscommissie. De Benoemingscommissie dient zorg te dragen voor de werving en selectie van nieuwe leden voor de Electorale Raad. De Benoemingscommissie is op 6 juni 2022 ingesteld. Alvorens de Benoemingscommissie met de werving en selectie kan beginnen moet voor de leden van de Raad een profiel worden vastgesteld. Dat moet ingevolge artikel 6, eerste lid, van de Lei Konseho Supremo Elektoral gebeuren bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen. Het concept-landsbesluit houdende het profiel van de leden van de Electorale Raad is inmiddels opgesteld. Dit concept werd, nadat de adviseur corporate governance hieromtrent heeft

geadviseerd, aan de minister ter vaststelling toegezonden. Per 21 maart 2023 was het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgesteld en bekendgemaakt.

Op 10 oktober 2022 verstreek de benoemingstermijn van de eerste leden van de Electorale Raad zoals vermeld in artikel 30 van de landsverordening. De benoeming van nieuwe leden per genoemde datum was niet haalbaar gebleken vanwege het ontbreken van het landsbesluit profiel leden Electorale Raad. Op basis van artikel 12, derde lid, van de Lei Konseho Supremo Elektoral kon de Benoemingscommissie overgaan tot het tijdelijk benoemen van leden in de Raad. Om de continuïteit van de Raad te waarborgen werd gekozen om de termijn van de zittende leden tijdelijk te verlengen. Vanwege de leeftijdsgrens van 70 jaar die aan het lidmaatschap van de Raad is verbonden, konden niet alle oorspronkelijke leden voor een tijdelijke verlenging worden benoemd. De heren Römer en do Rego namelijk, moesten vanwege dit leeftijdscriterium afstand nemen van hun lidmaatschap. De overige leden zijn tijdelijk benoemd voor de periode van zes (6) maanden.

Het lidmaatschap van de Raad is in de Lei Konseho Supremo Elektoral aangeduid als een vertrouwensfunctie. Een veiligheidsonderzoek vormt dan ook onderdeel van de sollicitatieprocedure. Dit onderzoek wordt door de Veiligheidsdienst Curaçao (VDC) uitgevoerd. Over de uitvoering van deze werkzaamheden bestond enige twijfel bij de VDC. De VDC is namelijk van mening dat het lidmaatschap van de Raad en de functie van secretaris van de Raad niet op de lijst van vertrouwensfuncties zijn opgenomen en dat zij derhalve geen veiligheidsonderzoek kunnen starten. Naar de mening van VDC kan pas met dit onderzoek worden gestart nadat deze functies op de lijst zijn geplaatst, De VDC was na overleg echter wel bereid om op basis van een convenant de veiligheidsonderzoeken uit te voeren. Op 30 augustus 2022 is in overeenstemming met de wens van de VDC tussen de twee partijen een convenant afgesloten die het mogelijk maakt om de wettelijk voorgeschreven veiligheidsonderzoeken te kunnen uitvoeren.

1.6 HET SECRETARIAAT

De Raad wordt in haar taken ondersteund door een secretariaat. Gezien de financiële beperkingen kon het secretariaat niet op een acceptabel niveau worden ingericht zodat op doelmatige en efficiënte wijze ondersteuning kon worden gegeven aan de Raad. Afgezien van het aanstellen van de secretaris die aan het hoofd van het secretariaat staat en belast met de dagelijkse leiding, kon de Raad niet voorzien met de indienstneming van meer personeel vanwege onzekerheid over ons budget. Dus in 2022 bestond de personeelsbezetting van het secretariaat uit 1 fte.

De Raad is verantwoordelijk voor de inrichting van het secretariaat op een kwalitatief en kwantitatief toereikend niveau. Daarbij is het noodzakelijk dat inzicht bestaat in de benodigde functies en vaardigheden. Met het oog op de indienstneming van dat personeel heeft de Raad in 2022 de benodigde interne processen, processen voor

functiebeschrijving en functiewaardering voor het Secretariaat geïnitieerd. De beschrijving van deze processen is nog niet volledig afgerond. Het streven is om na afronding hiervan direct te starten met het invullen van de minimaal benodigde functies. Dit kan niet zonder budgetverruiming. Uiteraard zal in dit verband tevens gesprekken moeten worden geïnitieerd om het personeelsbudget op het gewenste niveau te brengen.

1.7 DE BENOEMINGSCOMMISSIE

Op grond van artikel 5 van de Lei Konseho Supremo Elektoral heeft de Electorale Raad een benoemingscommissie die de leden van de Raad dient te benoemen. De Benoemingscommissie heeft in haar eerste bijeenkomst van 6 juni 2022, zoals artikel 31 van de Landsverordening voorschrijft, de commissie samengesteld. Voorzitter van de commissie is de heer dr. F.B.G. de Lanoy. De heer drs. G.A.G Martes, RA CFE, werd aangewezen als plaatsvervangend voorzitter en mevrouw mr. L.C. Hoefdraad als lid van de Benoemingscommissie. Op 8 juli 2022 werd, zoals de wet voorschrijft, in de landscourant het Reglement Benoemingscommissie van de Electorale Raad bekendgemaakt.

HET TWEEDE JAAR

2.1 IN EEN OOGOPSLAG

JANUARI	FEBRUARI	MAART
<ul style="list-style-type: none"> • Raad zonder secretaris 	<ul style="list-style-type: none"> • Benoeming Interim secretaris • Gesprek ER met Minister BPD en indienen Begroting 2023 • Verkiezingsprocessen • Aanzet profiel Leden • Aanzet profiel secretaris 	<ul style="list-style-type: none"> • Verbouwing kantoor ER • Gesprek ER met Minister BPD en aanbieden verkiezingsverslag van 19 maart 2021 • Aanvang beschrijving interne processen
APRIL	MEI	JUNI
<ul style="list-style-type: none"> • Geen Bijzonderheden 	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek ER met Benoemingscommissie 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanstellen Benoemingscommissie • Waarnemer voor verkiezing vakbond PWFC
JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER
<ul style="list-style-type: none"> • Publicatie Reglement Werkwijze • Geen Bijzonderheden 	<ul style="list-style-type: none"> • Benoemingscommissie • Convenant met VDC • Gesprek ER en Benoemingscommissie met SBTNO 	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek ER met Minister BPD en indienen jaarverslag 2021 • Uitreiking proceshandboek verkiezingen door SOAB • Veiligheidsonderzoek secretaris • Concept-landsbesluit profiel leden naar SBTNO
OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
<ul style="list-style-type: none"> • Afscheid Voorzitter en plv. voorzitter • Benoeming Tijdelijke leden • Bezoek aan Voorzitter Staten 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbieden concept-landsbesluit profiel leden ER aan Minister BPD • Gesprek Benoemingscommissie met Minister BPD • Bezoek aan Gouverneur 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen Bijzonderheden

2.2 BENOEMING TIJDELIJKE LEDEN

In 2020 heeft de Staten de Electorale Raad als een zelfstandig bestuursorgaan als bedoeld in artikel 111, eerste lid, van de Staatsregeling van Curaçao ingesteld. De leden van de Electorale Raad worden conform de wettelijke procedure voorgedragen en benoemd. Op 10 oktober 2022 zijn de benoemingen van de eerste leden van de Electorale Raad krachtens de wet komen te vervallen. De Benoemingscommissie heeft na overleg met de leden van de Raad en de Adviseur te hebben gehoord, besloten de personen die allen thans reeds lid zijn, als tijdelijke leden ex artikel 12, lid 3 van de Lei Konseho Supremo Elektoral te benoemen. Alle voorgedragen leden voldeden aan de vereisten genoemd in artikel 7 van de landsverordening. De tijdelijke benoeming betrof een afgeslankte handhaving van de vorige Raad voor een periode van maximaal 6 maanden, dus van 11 oktober 2022 tot uiterlijk 10 april 2023.

2.3 PROFIEL LEDEN

Een van de voornaamste doelen van de Raad voor het jaar 2022 was het zorgdragen dat het profiel van de leden van de Raad bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen wordt vastgesteld. De profieleisen in het concept landsbesluit profiel leden ER zijn zoveel mogelijk opgezet met een basisprofiel als uitgangspunt. Daaraan moeten alle leden in principe voldoen. Het concept beoogt enerzijds de taken en werkzaamheden van de Electorale Raad en van de leden van die raad in kaart te brengen en anderzijds de eisen inzichtelijk te maken waaraan die leden, gelet op die taken en werkzaamheden, moeten voldoen. Deze eisen betreffen de benodigde competenties, opleiding en ervaring. Ook is een duidelijke koppeling aangebracht

tussen de verschillende rollen binnen de Electorale Raad en de bij elk van die rollen behorende vaardigheden.

Nadat de adviseur corporate governance zijn definitieve advies heeft uitgebracht heeft de Raad het concept-Landsbesluit profiel leden ER aan de minister van BPD aangeboden om in procedure te brengen voor wetgevingstoets, besluitvorming Raad van Ministers, advies Raad van Advies en tot slot vaststelling. Op 31 december 2022 was het Landsbesluit profiel leden Electorale Raad nog niet vastgesteld hetgeen betekende dat het opstarten van de werving en selectie van kandidaat raadsleden; de advisering door de adviseur corporate governance ter zake van de voor benoeming voor te dragen kandidaat raadsleden; het door de VDC uitvoeren van veiligheidsonderzoeken ten aanzien van die kandidaat raadsleden; en de benoeming van de nieuwe leden van de Raad bij landsbesluit, niet konden worden voltooid. De trage voortgang in het benoemingstraject stoort in belangrijke mate zowel de inrichtings- als de reguliere werkzaamheden van de Raad. Het streven van de Raad is dan ook om in nauwe samenwerking met de Benoemingscommissie tot een versnelling te geraken van het benoemingstraject.

2.4 AFSCHEID VAN 2 PIONIERS

Op grond van het leeftijdsvereiste genoemd in artikel 11 lid 1, onder b van de landsverordening waren twee (2) leden per 10 oktober 2022 niet meer benoembaar. Per genoemde datum moesten de heren Römer en do Rego vanwege hun leeftijd afscheid nemen van de Raad. Zowel voorzitter Raymond "Pacheco" Römer en de plaatsvervangend voorzitter Charles do Rego hebben zich in de afgelopen jaren enorm ingezet voor transparante en eerlijke verkiezingen, het goed functioneren van het toenmalige Hoofdstembureau en de verzelfstandiging van de Electorale Raad.

Charles do Rego (links) en Raymond 'Pacheco' Römer krijgen een toepasselijk afscheidscadeau. FOTO JEU OLIMPIC

Stembureau gaat ze misser

Raymond Römer en Charles do Rego zijn de mannen van het eerste uur en waren dus nauw betrokken bij alle ontwikkelingen aangaande de organisatie van de verkiezingen op Curaçao.

De voormalige voorzitter, de heer Römer, heeft maar liefst veertig (40) jaar meegedraaid in het voormalige Hoofdstembureau als voorloper van de huidige Electorale Raad.

Als lid sinds de verkiezing van 25 juni 1982, heeft hij 20 verkiezingen meegemaakt van de 39 verkiezingen die Curaçao sinds 1949 heeft gekend.

October 11, 2022

Lokal

Pacheco i Charles dos persona monumental a despedí for di KSE

Willemstad— Durante di e despedida di senor Pacheco i senor Charles Dorego miembronan di KSE a laga lesa un tremendo spich ku tabata bisa lo siguiente: No ta pòrnada nos ta awe akinan na un di Kòrsou su bunita monumentonan pa nos yama ayó na dos persona eksepsional.

#KSE

Charles do Rego die vanaf 1997 in dienst trad als hoofd van de Burgerlijke Stand, Bevolkingsregister en Verkiezingen (Kranshi), kwam automatisch in aanraking met de verkiezingen omdat toentertijd Kranshi verantwoordelijk was voor het verkiezingsproces onder toezicht van de gezaghebber. Op zijn initiatief werd voor het eerst in 1999 gedeeltelijk met machines gestemd, waarna in 2002 volledig is overgegaan op stemmachines. In totaal heeft Curaçao acht (8) keer met machines gestemd, zes (6) verkiezingen en twee (2) referenda, waarna weer werd overgestapt op potlood en papier.

Presioso resepsion di despedida di 2 monumental personahe di Konseho-Supremo Elektoral Pacheco Römer i Charles Dorego

De kennis en ervaring van deze twee pioniers van de Electorale Raad met een zeer lange staat van dienst zal zeker gemist worden. Een afscheid midden in de oprichtingsfase van de Electorale Raad was niet makkelijk, maar zoals de voormalige voorzitter Pacheco Römer in zijn toespraak aangaf: “het was een eer en voorrecht om onze democratie te kunnen dienen”.

“Het was een eer om onze democratie te kunnen dienen”

Voor de Electorale Raad is het werk dat deze twee pioniers voor de Electorale Raad hebben verricht, letterlijk en figuurlijk onbetaalbaar.

Despedida di Pacheco Römer i Charles do Rego di Konseho Supremo Elektoral

WILLEMSTAD.- Konseho Supremo Elektoral a tuma despedida di presidente i presidente suplente respèktivamente Raymond "Pacheco" Römer i Charles do Rego. E despedida a konta ku presensia entre otro di gobernadó sra. Lucille George-Wout i tambe presidente di Korte sr. Maurits de Kort. Ayera 10 di oktober a kumpli nèt 2 aña di Konseho Supremo Elektoral independisá. Konseho Supremo Elektoral tin e responsabilidad legal pa organisá e proseso elektoral i ehekushon korekto di e Reglamente Elektoral di Kòrsou. Alabes implementashon di e ordenansa ku ta regardá finansiamentu di

agrupashonnan polítiko i tambe hasi empeno pa e siudadano bira mas konsiente di e proseso elektoral. Entrante 10 di oktober 2022, temporada di e miembronan di Konseho Supremo Elektoral ku a inisiá e trayekto na oktober 2020, ta yega su fin manera lei a preskribí. Esaki ta pone ku mester bini miembronan nobo nombrá segun

prosedura i kriterionan definí i akordá den un landsbesluit. Sinembargo, e trayektoria aki ta unu ku ta eksigí hopi trabou i no a logra e Konseho pa finalisá esaki promé ku 10 di oktober 2022. Konsekuensia di e tardansa aki ta ku algun miembro aktual lo

sigui pa un temporada di maksimalmente 6 luna komo miembronan temporal sperando ku e trayekto pa yega na solisitut pa miembronan nobo di forma ofisial por finalisá. Sinembargo tin dos miembro ku no por sigui, pa motibu ku lei ta preskribí un máksimo di edad ku un persona por ta miembro di e Konseho. Ta trata di Raymond "Pacheco" Römer i Charles do Rego ku ta respèktivamente presidente i presidente suplente aktual di KSE.

I den e kuadro aki den wikènt tabatin despedida pa nan dos. Na e okashon aki kada un a haña un rekuerdo, ku ta un kolazje di potrèt, e potrètnan ku

sigur ta trespè rekuerdonan bunita serka nan, di e trabou balioso ku nan a hasi komo presidente i presidente suplente.

Nos di EXTRA tambe ta deseá tantu sr. Römer komo sr. do Rego tur kos bon i danki pa e trabou balioso pa komunidat.

...Riba e fotonan parti di e despedida pa sr. Römer i sr. do Rego...

2.5 RELATIE MET MINISTER VAN BPD

Het inzichtelijk maken van de Electorale Raad als zelfstandig bestuursorgaan kost tijd. De Raad is zich hiervan bewust en besteedt dan ook veel tijd aan informatieverstrekking aan alle stakeholders waaronder ook het ministerie van BPD. In 2022 heeft de Raad drie (3) keer overleg gepleegd met de verantwoordelijke minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening om de ontwikkelingen die zich in 2022 voordeden nader te bespreken.

De doelstelling en taken van de Electorale Raad zijn niet alleen gericht op het om de vier jaar organiseren van verkiezingen. De werkzaamheden van de Raad zijn doorlopend van aard. Onder meer is de Raad naast het organiseren van verkiezingen, tevens belast met taken op het gebied van de financiering van politieke groeperingen. De Raad treedt ook op als adviseur en als kennis- en

informatieplatform over kiesrecht en verkiezingen voor de Regering, het Parlement, politieke partijen, kiezers en media.

Zoals hiervoor vermeld is de Raad niet alleen belast met het organiseren van verkiezingen. De Raad dient ook continu het verkiezingsproces te evalueren rekening houdend met mondiale ontwikkelingen op het gebied van technologie, transparantie, betrouwbaarheid en doelmatigheid. De adviserende taak van de Raad is om de regering over alle ontwikkelingen van belang te informeren en waar nodig aanbevelingen voor te leggen. Daarnaast dient de Raad ook te zorgen voor breed maatschappelijk draagvlak voor de verkiezingen. Deze werkzaamheden zijn van structurele aard waar een goed geëquipeerd secretariaat voor nodig is. Deze taakverbreding behoeft de nodige aandacht en bekendheid bij alle stakeholders, maar vooral bij de beleidsmakers.

Op 22 maart 2022 werd het verkiezingsverslag van 19 maart 2021 aan de minister van Bestuur Planning en Dienstverlening aangeboden. Ook werd het eerste jaarverslag van de Electorale Raad op 6 september 2022 aan de minister overhandigd.

2.6 BIJZONDERHEDEN

De Electorale Raad fungeerde als externe deskundige bij de voorbereidingen van de bestuurs- en shopstewardsverkiezingen van vakbond organisatie PWFC. Na overleg met de stem-comité werd de Raad uitgenodigd om als onafhankelijke waarnemer aanwezig te zijn om de betrouwbaarheid en integriteit van de verkiezingen van 17 juni 2022 te waarborgen.

Na afloop werd een proces-verbaal opgemaakt onder supervisie van de interim secretaris van de Raad om de verkiezingsuitslag te legitimeren.

2.7 CONTACTEN

Ter gelegenheid van het vertrek van Raymond Römer en Charles do Rego, hebben de voormalige voorzitter en plaatsvervangend voorzitter afscheid genomen en de nieuwe tijdelijke voorzitter en secretaris hebben kennis gemaakt met mevr. C. America, de voorzitter van de Staten op 14 oktober 2022. Tijdens dit gesprek zijn diverse belangrijke onderwerpen besproken die voor de samenwerking tussen beide organisaties ten goede zullen komen.

Op 12 november 2022 heeft de Raad bezoek afgelegd bij de Gouverneur mevr. L.A. George-Wout. Dit bezoek stond in het teken van afscheid van de voormalige voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van de Electorale Raad. Ook hier werden diverse onderwerpen die van belang zijn voor een goed functioneren van de Electorale Raad besproken.

VOORUITBLIK

In het jaar 2023 zal de Raad aanzienlijk veranderen in de samenstelling. De oorspronkelijke leden zullen praktisch allemaal de Raad verlaten en door nieuwe leden worden vervangen. Verder zal het Secretariaat over voldoende en bekwaam personeel dienen te beschikken.

Investeren in de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van een electorale organisatie is van cruciaal belang om de betrouwbaarheid van de verkiezingen te waarborgen. Het personeelsbudget voor het Secretariaat zoals opgenomen in de begrotingen is niet toereikend om het benodigde personeel in dienst te nemen. De Raad zal dan ook met de Minister in overleg gaan om de begroting op dit punt aan te passen c.q. tot een verruiming van het personeelsbudget te komen.

Als we vooruitkijken, zal 2023 ook in het teken staan van verdere opbouw en inrichting van de Raad. Naast de wettelijke taken en bevoegdheden van de Raad, zal ook gewerkt worden aan naamsbekendheid, positionering, relatiemanagement met stakeholders, implementatie aanbevelingen verkiezing 2021 en kwaliteit in dienstverlening als prioriteiten voor het komende jaar en de jaren daaropvolgend. Bovendien zal de Raad aan de hand van het jaarplan een begin maken met uitvoering van taakhoudelijke activiteiten die gericht zijn op de behoeften van kiezers en inspeland op de veranderende omgeving.

Ook zal de Raad zorgen voor betrouwbaarder en transparanter systeem van regelgeving in de financiën van politieke groeperingen, voor duurzaam toezicht op de naleving hiervan en meer begrip bevorderen bij politieke groeperingen. Met haar nieuwe website (die op dit moment onder constructie is) zal de Raad een onafhankelijk en gerespecteerd informatieplatform zijn, dat kennis en inzicht gebruikt om de transparantie, eerlijkheid en efficiëntie van ons democratisch systeem te bevorderen en het aan te passen aan het moderne, digitale tijdperk.

We kijken ernaar uit om te blijven samenwerken met onze stakeholders om ervoor te zorgen dat onze taken effectief kunnen worden uitgevoerd.

FINANCIËEL VERSLAG

De Electorale Raad is een zelfstandig bestuursorgaan, als bedoeld in artikel 111, eerste lid, van de Staatsregeling Curaçao. De Raad heeft een zelfstandig beheerde begroting en de Raad beschikt voor het vervullen van zijn taak over een kantoor. De financiële middelen van de Raad bestaan uit een bijdrage uit de Landsbegroting. Aan het lidmaatschap van de Raad is een geldelijke vergoeding verbonden. De geldelijke vergoeding wordt bij Lb-ham vastgesteld. Het door het Parlement goedgekeurde begroting van de Raad bedroeg in 2022 ANG 503.500, -. Dit bedrag is pas op 11 november 2022 door de Electorale Raad ontvangen. De late ontvangst van de begrotingsgelden belemmerde in hoge mate een goede en verantwoorde bedrijfsvoering.

Vergoeding leden Electorale Raad

De leden van de Electorale Raad ontvingen in 2022 een financiële vergoeding. De voorzitter ontving per maand een vergoeding van ANG. 1500,--; de plaatsvervangend voorzitter een maandelijkse vergoeding van ANG 1200,-- en de overige leden een vergoeding van ANG. 1000,-- per maand.

Jaarrekening 2022

Als bijlage ontvangt u het financieel verslag 2022 van de Electorale Raad. Het financieel verslag vormt onderdeel van het jaarverslag zoals nader gedefinieerd in artikel 23 van de Landsverordening Lei di Konseho Supremo Elektoral, PB no. 111 d.d. 6 oktober 2020.

De jaarrekening is door ACC & Partners B.V. (Crowe) gecontroleerd en van een op 23 februari 2023 goedkeurende controleverklaring voorzien.